

DSI / Ponedeljkov večer z gostjo Mariano Poznič Slovensko delovanje v Argentini

Tokrat je bila gostja ponedeljkovega večera Društva slovenskih izobražencev v sodelovanju s Knjižnico Dušana Černetiča in sodna prevajalka v Buenos Airesu Mariana Poznič, ki je v pogovoru z Ivom Jevnikarjem predstavila sedanji slovenski utrip v Argentini. Po letu 1990 se je v zdomstvu spremenilo veliko stvari. Prišlo je do pomembne generacijske prenove v krojni organizaciji Zedinjena Slovenija, v tedniku Svobodna Slovenija in v osrednjem društvu Slovenska kulturna akcija. Mariana Poznič je tajnica krovne organizacije povojne emigracije in urednica Svobodne Slovenije. Pred dvema tednoma so v KC Lojze Bratuž v Gorici odprli razstavo *Rojstvo novih domovin*, na kateri je predstavljeno, kako so naši ljudje šli iz taborišč preko oceanov in si ustvarili

novi življenje. Letos mineva 70 let od emigracije v Argentino. Že januarja 1947 sta se tja priselila prva dva duhovnika, med leti 1947 do 1949 pa od pet do sedem tisoč ljudi. Leta 1955 je bil v Jugoslaviji sprejet zakon o združevanju družin in nekaj tristo žena in otrok se je pridružilo svojcem. To živahno organizacijsko, kulturno in versko življenje, ki ga povezuje krovna organizacija, poteka predvsem po šestih domovih. Ljudje živijo v predmestju Buenos Airesa, center pa je Slovenska hiša v središču mesta. Tam deluje srednješolski tečaj in je center društev, nima pa lastnega članstva. Najmočnejši skupini sta v Mendozii in Bariločah, kjer imajo Slovenci svoje domove. Kljub splošnemu znanju, da imajo tam številne družine, je Mariana Poznič dejala, da se njihovo število manjša, saj niso pri-

sotne v življenju skupnosti. Starejši umirajo, mladi pa se ne pridružijo. Nimajo pritoka novih članov, saj se nihče več ne seli v Argentino. Če bi bili vsi potomci Slovencev aktivni ali vsaj prisotni v življenju skupnosti, bi bilo to čudovito, a se to ne dogaja. Bistveni element argentinskega čudeža je slovensko šolstvo, saj še vedno temelji na prostovoljnem delu nešteti učiteljic, učiteljev in profesorov, ki soboto za soboto namenjajo svoj čas ohranjanju slovenske zavesti, jezika in kulture. Nekoč so imeli tudi visokošolski tečaj, danes pa deluje pet slovenskih srednjih šol, ker so leta 2016 zaprli eno šolo, in tečaj ABC za otroke, ki ne znajo slovensko. V zadnjih desetih letih je število otrok močno upadlo. Leta

Foto domj@n

2017 je slovensko osnovno šolo obiskovalo dvesto otrok, srednjo šolo pa sto. Letos bo zadnji letnik srednješolskega tečaja obiskovalo 27 otrok – edina še tako številna skupina. Vsaki dve leti poteka v Sloveniji izpopolnjevalni tečaj za učiteljice, kar je zelo koristno, ker so to prostovoljke z dobro voljo, ki so pripravljene žrtvovati sobote, ne pa poklicne učiteljice. Imajo dva lektorata slovenščine – v Buenos Airesu in La Plati. Tja se vpisujejo predvsem potomci Slovencev, ki sploh ne znajo slovensko. V provinci Cordoba bodo odprli nov lektorat, saj se je tja preselila lektorica slovenščine, poročena z Argentincem, ki je zelo navdušena nad poučevanjem.

Novost je tudi na področju tiskanih medijev, saj je slovenski tednik Svobodna Slovenija, ki je začel izhajati januarja 1948, dobil novo uredništvo. Ko se je dotedanji urednik leta 2017 upokojil, so začeli iskati nove moči. Glede na to, da je tednik glasilo slovenske skupnosti v Argentini, ki skrbi za ohranjanje in pričevanje povojnih dogajanj, je izhajanje na spletu – poleg seveda tiskane oblike – naletelo na pozitiven odmev in spodbudne komentarje. Zdaj izhajajo verski tednik Oznanilo, mesečnik Duhovno življenje s prilogo Božje stezice za otroke, Kulturna akcija z Glasom in revijo Meddobje.

V vseh časih je za daljšo ali krajšo dobo v Argentini delovalo skupno 184 slovenskih duhovnikov, kar kaže na bistveno versko postavko. V letih 1947 in 1948 jih je osemdeset emigriralo iz domovine v Argentino. Štirideset duhovnikov je bilo tam posvečenih.

Korenine v Sloveniji jim veliko pomenijo. Vsako leto se sedemnajstletniki skupine Rasti udeležujejo enomesečnega potovanja v Slovenijo, s katerega se vračajo s pozitivnim čustvenim nabojem, saj je to zanje edinstveno doživetje.

Metka Šinigoj

TKS / Srečanje "na kavi" z Jolko Milič "Brez živahne polemike ne gre!"

V torek, 27. februarja 2018, se je v Tržaškem knjižnem središču razvil zelo zanimiv in dinamičen pogovor s prevajalko, publicistko, gospo Jolko Milič iz Sežane, ki rada tudi polemizira. Sama pravi, da ji je polemiziranje napisano na kožo: "Sem mnenja, da brez živahne in nenehne polemike se vsake vode – literarne pa prav posebej – strašno rade skalijo in kar hitro usmradijo s samozadovoljstvom, ki ne pelje nikamor". Kljub neugodnemu vremenu se mladostna, komaj 92-letna Jolka, ni odpovedala prisotnosti na Kavi s knjigo. Na dobro

obiskanem srečanju so predstavili njeno knjigo *O prevajanju in poeziji in še o marsičem* s podnaslovom *Kramljanja*, ki je pred nekaj tedni izšla pri Založništvu tržaškega tiska, uredila pa jo je Alina Carli. V publikaciji so v glavnem zbrani eseji, ki jih je Jolka Milič sestavila za revijo SRP med letoma 2005 in 2012. Na predstavitvi sta bila prisotna tudi delovna kolega ugledne prevajalke, prevajalca in pesnika Roberto Dedenaro in Miha Obit. Ob Jolki Milič so srečanje oblikovale še urednici Alina Carli in Mar-

Foto Marko Manin

tina Kafol ter ilustratorica Catherina Zavodnik. Miličeva je med pogovorom ironično posvarila Dedenara, da ga večkrat opominja, da se Sežana še vedno nahaja v Sloveniji in ne v Italiji. Roberto Dedenaro je v italijanščini spregovoril o svojih pogostih obiskih na Jolkinem domu. Povedal je, da je vsak obisk prava mistična dogodivščina. "Spoznal sem jo po njenih Kosovelovih prevodih. Ko

sem jo prvič obiskal, sem bil še študent. Dobro se spominjam njenih sob: knjige, zvezki, papirji so napolnjevali police, mize in tla. Zdelo se je, kot da bi stopil v kakšno srednjeveško knjižnico. Jolka, stroga in obenem ljubezniva, pa me je čakala s kavo".

Nova knjiga Jolke Milič je zelo duhovita in zabavna, govori o prevajanju in zankah prevajanja, dotakne se poezije in pripoveduje o avtoričinem povezovanju med slovensko in italijansko poezijo. S svojim širokim prevajalskim opusom je pesništvo v romanskih jezikih ponudila slovenski publiki in slovensko poezijo prenesla med italijanske bralce. Miličeva je poudarila: "Jaz sem velika bralka. Zelo iskani bralci bodo v prihodnosti, kadar bomo vsi znali pisati, pisali in nobenega poslušalca ne bo

več. Takrat bi lahko postala poslušalka in bi zaslužila veliko denarja", je posmehljivo povedala.

Prevajalka se je dotaknila tudi drugih tem in je predlagala, da bi morali v slovensko ustavo vnesti tudi pravico do pomote. "Hudo je le, če v zmoti vztrajaš!" je prepričljivo dodala. Jolka Milič ceni pisanost in raznolikost in ji je všeč, da ljudje mislijo drugače in se kljub temu spoštujejo.

Srečanje, ki ga je ob prisotnosti moderatorke skoraj v celoti vodila energična Jolka Milič, se je razvilo v sproščen enourni pogovor, poln anekdot in dogodivščin, povezanih s poezijo, Slovenci, z Italijani in seveda Jolko.

Umetnica in oblikovalka Catherina Zavodnik, ki je knjigo obogatila z unikatno platnico, je istega dne odprla tudi likovno razstavo svojih lirčnih slik. "O njej boste še slišali, ker je zelo dobra slikarka z velikim srcem", je prisrčno in odkrito povedala Jolka.

Marko Manin

Tržaški škof msgr. Crepaldi med slovenskimi verniki pri Sv. Ani Prijetno srečanje z maloštevilno, a delavno versko skupnostjo

Ob svojem štiridnevem pastoralnem obisku v župniji Žalostne Matere Božje pri Sv. Ani v Trstu se je v nedeljo, 25. februarja, tržaški škof msgr. Gianpaolo Crepaldi srečal s slovenskimi verniki, ki delujejo v župniji. Vernikom je najprej spregovoril v homiliji pri sv. maši, nato pa se je z njimi zadržal v župnijskih prostorih. Srečanje je bilo prav prijetno, gospodu škofu smo najprej predstavili našo

skupnega delovanja seveda niso bili lahki, a danes mirno trdimo, da z dobro voljo lahko marsikaj dosežemo. Oba duhovnika, g. Alessandro in g. Sergio, sta zelo naklonjena slovenskim vernikom, s postopnim uvajanjem v poznavanje slovenskega jezika danes lahko opravljata vse obrede v slovenščini, poleg tega pa sta nam s svojim človeškim odnosom vedno na razpolago, saj so vrata župnišča vsakomur vedno

sicer maloštevilno, a delavno skupnost, ki tu sodeluje že od prvih povojnih let, ko so župnijo vodili redovniki serviti. Veliko let je tu kot kaplan skrbel za slovenske vernike gospod Dušan Jakomin. Po njegovem odhodu v večnost - istočasno je bila ukinjena tudi postojanka redovnikov - pa je tržaška škofija namestila v župnijo dva italijanska duhovnika. Začetki našega

odprta. To našo stvarnost smo tudi gospodu škofu z veseljem prikazali, veseli smo bili, da se je sam želel srečati z nami in ob koncu našega prijetnega pogovora smo mu kot simbol slovenske prisotnosti podarili tipično potico in zraven tudi slovenski šopek z nageljni, rožmarinom in roženkravtom, simboli, ki ponazarjajo ljubezen, vero in upanje.

Slovenski muzikal Mamma mia! tudi v Trstu!

Enkratni glasbeni dogodek, slovenski muzikal Mamma mia!, tokrat prihaja v Trst. V torek, 27. marca 2018, ob 20.30 se bo namreč predstavil na odrskih deskah Slovenskega stalnega gledališča, v Kulturnem domu.

Skladbe legendarne švedske skupine Abba bodo prvič v slovenščini odmevale sredi Trsta, in to še posebej po zaslugi SSG, Kulturne zadruge Maja iz Gorice in producenta Prosper iz Radovljice. Muzikal si je v zadnjih dveh letih v Sloveniji ogledalo že 130.000 Slovencev; v Trstu pa bo doživel 125. izvedbo. Prvič v zamejstvu so muzikal Mamma mia! predstavili lansko pomlad v goriškem Kulturnem domu, tokrat bo drugič uprizorjen izven meja slovenske države.

O pomembnosti dogodka v Trstu oziroma gostovanja muzikala v slovenskem jeziku tudi v zamejstvu so na uradni predstavitvi, ki je potekala v tržaškem Kulturnem domu, spregovorila umetniški vodja SSG, Igor Pison, in predsednik Kulturnega doma v Gorici, Igor Komel. "Nadvse popularno, romantično zgodbo, polno optimizma in življenjske energije, ki poteka na grškem otoku, z odličnimi prevodi in priredbami 23 skladb skupine Abba, delo slovenskega kantavtorja Tomaža Domicelja, je nujno predstaviti tudi na odrih slovenskih kulturnih ustanov v zamejstvu; slovenska različica muzikala po Sloveniji podira vse rekorde." Na tiskovni konferenci je spregovoril tudi producent muzikala, Jurij (Jure) Franko, ki se je iz uspešnega športnika (smučarja) prelevil v uspešnega podjetnika. Producent, ki v zadnjih letih navdihuje ljubitelje zabavne kulture, je poudaril, da s posebnim zadovoljstvom gostuje z muzikalom Mamma

mia! v Trstu, in je prepričan, da bo tudi na Tržaškem, kot po Sloveniji, pregovorno zadržano slovensko občinstvo ogrel in navdušilo.

Muzikal Mamma mia!, ki je nastal pod režiserskim vodstvom Juga Radivojevića, na odru izvaja zasedba, na čelu katere so pevci Alenka Godec, Simona Vodopivec Franko, Damjana Golavšek (vse tri so bile prisotne na tiskovni konferenci v Trstu), Uroš Smolej, Gojmir Lešnjak - Gojc, Marjan Bunič, Lea Bartha in Matjaž Kumelj. Naj še dodamo, da bodo večne glasbene uspešnice, ob izjemnih koreografijah Mojce Horvat pod dirigentsko taktirko maestra Patrika Grebla, zaživele v slovenskem jeziku, kot že omenjeno, v odličnih prevodih Tomaža Domicelja. Pobudnika gostovanja muzikala v Trstu sta SSG in kulturna zadruga Maja iz Gorice, v okviru projekta "Preko 4", v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev in Glasbeno matico. Pokrovitelj dogodka so Dežela FJK, Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Slovenska kulturno gospodarska zveza in Svet slovenskih organizacij. Vstopnice za muzikal so že v predprodaji pri blagajni SSG v Trstu (ul. Petronio 4 - 040 632664).